Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19111

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu akademik giri?, 48-72 ayl?k çocuklar için geli?tirilen Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu'nun Türkiye popülasyonuna yönelik uyarlamas? üzerine odaklanmaktad?r. Ölçek, çocuklar?n günlük ya?amdaki yürütücü i?lev becerilerini ebeveyn raporlar? arac?l???yla de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Nuran Tuncer taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilen çal??ma, ölçe?in psikometrik özelliklerini, yap? geçerli?ini ve baz? de?i?kenler aç?s?ndan yordanma gücünü incelemi?tir.

Çal??man?n temel motivasyonu, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n bili?sel geli?imini destekleyen ve akademik ba?ar?y? öngörmede kritik rol oynayan yürütücü i?levleri kültüre özgü ve güvenilir bir araçla de?erlendirme ihtiyac?ndan do?mu?tur. Bu envanter, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda erken çocukluk dönemindeki yürütücü i?lev bozukluklar?n?n tespiti için önemli bir kaynak sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yürütücü ??levler, Ebeveyn Raporlama, Okul Öncesi Dönem, Çocuk De?erlendirme, Uyarlama, Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri.

Yazarlar

Nuran Tuncer

Amaç

Ölçe?in temel amac?, 48 ila 72 ayl?k Türk çocuklar?n?n günlük ya?am ortamlar?nda sergiledikleri yürütücü i?lev becerilerini ebeveyn perspektifinden güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, okul öncesi dönem çocuklar?nda yürütücü i?levlerin erken tespiti ve de?erlendirilmesi için kültürel olarak uygun bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir.

Çal??ma ayr?ca, yürütücü i?levlerin çocuklar?n di?er geli?imsel de?i?kenler (örne?in, dil geli?imi, sosyal beceriler) aç?s?ndan yordanma gücünün incelenmesine odaklanarak, ölçe?in pratik uygulama alan?n? geni?letmeyi amaçlam??t?r.

Yap?

Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri, psikolojideki merkezi bir bili?sel yap? olan yürütücü i?levleri (Executive Functions) ölçmektedir. Bu i?levler, hedef odakl? davran??lar?n düzenlenmesi, planlanmas? ve sürdürülmesi için kritik öneme sahiptir. Envanter, genellikle üç ana bile?en etraf?nda yap?land?r?lm??t?r: **?nhibisyon** (Durdurma ve dikkat da??t?c?lar? göz ard? etme),

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çal??ma Belle?i (Bilgiyi geçici olarak tutma ve i?leme) ve **Bili?sel Esneklik** (Görevler aras?nda geçi? yapabilme).

Ebeveyn Formu, bu bili?sel yap?lar?n laboratuvar ortam? yerine, çocuklar?n ev ve okul gibi do?al günlük ya?am ortamlar?ndaki davran??sal ç?kt?lar?n? de?erlendirerek, ekolojik geçerli?i yüksek veriler toplamay? sa?lar. Ölçek, ebeveynlerin çocuklar?n?n davran??lar? hakk?ndaki gözlemlerini sistematik bir ?ekilde raporlamas?na dayan?r.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynakta geçerlik bilgisi "-" olarak belirtilmi? olsa da, Tuncer (2021) taraf?ndan gerçekle?tirilen uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri detayl? olarak sunulmu?tur. Bu çal??mada öncelikle **Yap? Geçerli?i** incelenmi?tir. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yürütücü i?lev yap?s?n? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek için faktör analizleri (genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi) kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in Türk kültürüne özgü örneklemde orijinal faktör yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde korudu?unu göstermi?tir.

Ek olarak, ölçe?in **Kriter Geçerli?i** kapsam?nda, yürütücü i?lev puanlar?n?n çocuklar?n dil becerileri veya akademik haz?rl?k gibi di?er geli?imsel de?i?kenler üzerindeki yorday?c? gücü ara?t?r?lm??t?r. Bu analizler, envanterin gelecekteki geli?imsel ç?kt?lar? tahmin etme yetene?ine sahip oldu?unu desteklemi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi "-" olarak i?aretlenmi?tir; ancak uyarlama çal??mas?, ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlamak için gerekli psikometrik analizleri içermektedir. Bu analizlerin ba??nda **?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i** gelmektedir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri'nin alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n yüksek derecede iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? tutarl?l???n? ölçmek amac?yla **Test-Tekrar Test Güvenirli?i** de incelenmi? olabilir. Bu yöntem, ayn? ebeveynlerin belli bir zaman aral???yla (örne?in 2-4 hafta) çocuklar?n? tekrar de?erlendirmeleri sonucunda elde edilen puanlar?n korelasyonunu inceleyerek, ölçümün kararl?l???n? ortaya koyar.

Faktör Analizi

Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu'nun Türk popülasyonuna uyarlamas? sürecinde, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? kontrol etmek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Tuncer (2021) taraf?ndan yap?lan analizler,

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (?nhibisyon, Çal??ma Belle?i, Bili?sel Esneklik vb.) temsil eden faktör yap?s?n? do?rulam??t?r.

Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda, orijinal faktör modelinin Türk örneklemine ne kadar uygun oldu?unu belirlemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?l?r. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri ile ölçe?in yap?sal modelinin geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama

Format: 5'li Likert Ölçe?i (Puanlama sistemi: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, S?k S?k, Her Zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler (48-72 ayl?k çocuklar?n velileri)

Age Group: 48-72 Ayl?k (4-6 Ya?)

Population Details: Türkiye'de ya?ayan okul öncesi dönem çocuklar? örneklemi üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Ebeveyn Raporlama Envanteri. Çocuklar?n günlük davran??lar? üzerinden yürütücü i?lev becerilerinin de?erlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Bili?sel Esneklik, Çal??ma Belle?i, ?nhibisyon, Ebeveyn Formu, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: nurantuncer72@gmail.com

Correspondence Address: Çal??man?n yap?ld??? kurum veya yazar?n güncel akademik adresi kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlamas?na ait çal??ma 2021 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?, bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m? ve izin ko?ullar? hakk?nda kesin bilgi almak için sorumlu yazar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Nuran Tuncer ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ara?t?rma makalesinin yay?nland??? y?l 2021 olarak belirlenmi?tir.

Kaynaklar

Tuncer, N. (2021). Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu'nun 48-72 Ayl?k Çocuklara Uyarlanmas? ve Baz? De?i?kenler Aç?s?ndan Yordanma Gücünün ?ncelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, *17*(35), 2052-2081. DOI: 10.26466/opus.832602. Makaleye Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr

The original PDF can be downloaded here: cocukluk-donemi-yurutucu-islev-envanteri-ebeveyn-formu-toad.pdf

Çocukluk Dönemi Yürütücü ??lev Envanteri-Ebeveyn Formu Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na eri?im için lütfen referans makaleye (Tuncer, 2021) veya sorumlu yazara ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM